

ENOTNOST

DELAVSKO-KMEČKI LIST

Delavci in kmetje vseh dežel, združite se!

Mi smo za enoten nastop delavstva pri parlamentarnih volitvah. Hočemo pa otipljivih dokazov in garancij za to, da skupen nastop ne bo oportunističen, da ne bo samo za volitve, temveč za boj proletariata proti kapitalu sploh.

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom, Karla Marksa trg 2, dvorišče. Čekovni račun 14.577. Lastnik in izdajatelj Alojz Kusold, Ljubljana, Moste. Odgovorni urednik Jakob Pančur, čevljar, Ljubljana, Križevniška ul. 12. Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgovoren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

Za neoportunistično enotno fronto proletariata!

»Delavska Politika« priobčuje 18. t. m. članek z naslovom »Prva beseda«, ki naj bi bil, če smo ga dobro razumeli, nekaka prva ponudba nam za postavitev skupne liste pri parlamentarnih volitvah. Članek je zelo močno napisan in za delavstvo v Sloveniji zaradi tega zelo važen, ker je moralo tudi glasilo liste SSJ, ki se je vse do danes borila z vsemi štirimi proti taktiki enotne fronte proletariata, končno izjaviti, da je enotna proletarska fronta, zlasti v dobi vsesplošne reakcije, najresnejše razredno bojno sredstvo proletariata proti kapitalu.

Pozdravljamo take besede in ko bi bile iskrene, priznamo, bi bile ogromen napredek v delavskem gibanju Jugoslavije. Toda mi predobro vemo, da ima vsaka socialistična kolajna dve strani: lice in naličje.

Lice te svetinje je tako-le:

»Delavska Politika« piše v zgoraj navedenem članku sledeče:

Enotna proletarska fronta je tudi tu (v volitvah) v prvi vrsti potrebna. Dokler ne bo delavstvo svoje enotne fronte stvorilo in jo moralno in razredno dobro podkrepilo, bodo imeli njegovi nastopi vse manjši uspeh kakor drugače.

Razumljivo je, da bi bila enotna proletarska fronta smešna reč, ako bi jo hoteli uporabiti v kake oportunistične volilne svrhe. Enotna proletarska fronta je, zlasti v dobi vsesplošne reakcije, najresnejše razredno bojno sredstvo in je zato temeljni pogoj in je možnost njenega obstanka v tem, da ostane prosta vseh mogočih volilnih oportunističnih nečednosti.

Po naši sodbi je treba torej storiti vse potrebne korake, da pride do imenovane enotne fronte in se morajo vsi potruditi in zavzeti za to, da se položi gradbo enotne fronte na temelj najkvalitetnejšega razrednega boja.

Eventuelni spomini na osebne ali sicer drugačne neprijetnosti iz zgodovine bojev med proletarskimi strankami morajo tu izginiti. Užaljenosti, ki so lahko nastale kot sad teh bojev, morajo umolkneti. Delavski interesi in končni cilji proletarskega gibanja naj bodo pri stvornosti enotne fronte vodilni motivi vsem, ki naj jim bo izročena naloga, to sveto delo izvršiti.

Tako zna pisati v potrebi zvitočep Svek in mi podpišemo te vrste z obema rokama, ker so naš nauk.

Naličje pa je takole:

»Delavska Politika« piše isti dan, v isti številki sledeče:

In napredni blok? Klerikalci so se naprednega bloka hudo ustrašili, in poslali so proti njemu v boj celo »Narodni dnevnik« — bog jim greh odpusti. Na, pa smo si mislili, da bo napredni blok tudi zato pokazal nekaj več aktivnosti. Kar čudimo se, da je blok obmolnil. Napredni blok je po našem mnenju v Sloveniji nujno potreben. Potreben zlasti sedaj, ko se klerikalna stranka bolj in bolj prelevlja v lojalistično in skrajno reakcionarno tvorbo, ki išče v verskem boju rešitve, namesto v resničnem in demokratičnem delu za ljudstvo. Pri teh volitvah bi lahko napredni blok močno pomagal steti nadmoč klerikalizmu. Mi bi združitev naprednih meščanskih elementov samo pozdravili, ker bi močno pomagala razčistiti

in konsolidirati politične prilike v Sloveniji, in bi bil zato iz tega vidika napredni blok tudi delavstvu koristen.

Tako pa zna pisati vodstvo SSJ v Sloveniji — seveda tudi v potrebi.

Naše pripombe.

Kaj pa je to drugega, kakor skrajno oportunistični volilni manever SSJ?! Mar ni to volilna snubitev na dve strani v isti sapi?! Na eni strani — pesek v oči delavstvu — zahteva po neoportunistični enotni fronti proletariata za boj proti reakciji — na drugi globok poklon pred snujočim se blokom »naprednega«, reči: fašističnega meščanstva. To je naravnost neverjetno! »Napredni blok« — pravi »Politika« — »je po našem mnenju v Sloveniji nujno potreben. Mi bi združitev naprednih meščanskih elementov samo pozdravili, ker bi močno pomagala razčistiti in konsolidirati politične prilike v Sloveniji in bi bil s tega vidika napredni blok tudi delavstvu koristen.« — Zakaj koristen? Ker bi morda odtrgal klerikalcem par mandatov in ojačal z njimi fašizem in centralizem v Sloveniji?

Da pride stranka lahko do takih sklepov, mora imeti ali govno namestu možganov v svoji glavi ali pa mora biti meščanska! Delavstvu naj bi bilo v korist, da se meščanstvo in še zlasti fašistično meščanstvo konsolidira! Gorostasno »špisarstvo« ali pa skrajno oportunistično koristolovstvo! Gotovo so nam klerikalci zelo nevarni, gotovo so oni veliki sovražniki delavstva, gotovo nič manjši kakor demokrati — toda ali naj se delavstvo bori proti njim v enotni fronti s framazonskim, fašističnim meščanstvom? Ne! Delavstvo mora napraviti enotno fronto in se boriti proti vsem meščanskim strankam! Naša korist ni, da se le-te konsolidirajo. Jasno nam mora vendar biti, da se bo sta dve konsolidirani meščanski stranki hitreje sporazumevali za enoten nastop proti delavstvu, kakor če jih je mnogo in če so slabe.

To ve seveda tudi »Politika«, toda SSJ hoče imeti dve železi h krati v ognju. Morda tudi eno za Štajersko in drugo za Kranjsko; tu pa se zelo moti! S tako taktiko delavstva ne bo zmešala.

Mi smo za enoten nastop delavskih strank v teh volitvah. Mi nismo sentimentalni in nas osebne razžalitve tam, kjer gre za korist proletariata, ne bodo nikoli ovirale. Toda biti morajo to resnične koristi proletariata! Prvi maj, Vsedelavski zlet, nastopanje socialistov s policijo proti nam, izključevanja iz strokovnih organizacij, kratenja nam besede pred proletariatom, sodelovanja socialističnih voditeljev v monarhističnih organizacijah itd., pa nas dela zelo previdne. Samo članki v »Politiki« nam ne zadostujejo. Mi hočemo otipljivih in neposrednih dokazov za to, da enotna fronta proletariata ne bo oportunistična, da ne bo samo za volitve, temveč, da bo za boj proletariata proti kapitalu sploh. Če takih dokazov in garancij ne dobimo, se čutimo dovolj močni, da pojdemo sami v volitve, da pojdemo sami dalje

po pravilni poti, ker vemo, da so potrebna dolga leta pravilne, nedvoumne, dosledne in energične delavske politike, če hoče proletariat kdaj doseči svoj zaželeni končni cilj. D.

Naša »Enotnost« se je preselila v Ljubljano.

»Enotnost« pretekli teden ni mogla iziti, ker je državno pravdnštvo potom sodišča dosegla odločbo, da se mora naš urednik preseliti v Kočevje, če hočemo list tiskati pri g. Pavličku. Ker se sodrug urednik, ki je zaposlen v Ljubljani, ni mogel preseliti in nismo mogli takoj dobiti druge tiskarne, prejšnji teden list ni izšel, kar nam naj sodrugi naročniki oprostijo.

V bodoče bo »Enotnost« izhajala redno vsak petek v Ljubljani, tako da bodo list zunanji naročniki dobivali v soboto.

V Ljubljani bo »Enotnost« mogla biti aktualnejša kot je bila doslej, ko je bila tiskarna daleč od uredništva.

Stroški izdavanja v Ljubljani pa so večji kot doslej, zato resno pozivamo vse naročnike in pristaše delavsko-kmečke »Enotnosti«, da redno plačujejo naročnino, ki ostane neizpremenjena.

Prihodnji številki priložimo položnice vsem zamudnikom in prosimo, da nam zaostalo naročnino takoj poravnajo!

V volivno akcijo!

MOBILIZACIJA DELAVSKO-KMEČKE FRONTE.

Izkušnje potrjujejo našo teorijo, da volitve in volivni rezultati v kapitalističnih državah, v meščanski demokraciji niso in ne morejo biti izraz prave in resnične ljudske volje. Volivni zakon odvzema stotisočom delavcev in kmetov volivno pravico, volivna geometrija (razdelitev na volivna okrožja) je prirejena po željah in interesih buržuazije, kapitalisti imajo na razpolago na primer več sredstev za volivno kampanjo kot delavci in kmeti, državni in cerkveni aparat, aparat industrije in veletrgovine, časopisje, ogromna finančna sredstva in podpora vlade, vse to je v meščanski državi na strani buržuazije in proti delavcem in kmetom. Mi, delavci in kmetje, imamo v primeri z buržuazijo slab organizacijski aparat, zelo pičla, minimalna finančna sredstva, imamo pa nekaj, kar buržuazija nima — naše osvobodilne ideje, imamo program, ki jasno kaže pot iz današnje mizerije v boljšo in lepšo bodočnost.

Naše ideje, naš program za osvoboditev delavcev in kmetov je naše najboljši in najmočnejše orožje in tega se moramo v prvi vrsti posluževati tudi v otvorenem volivnem boju. Razložiti in pojasniti vsem izkoriščenim in zatiranim naš program, pridobiti jih za naše ideje, to je danes naloga in dolžnost vseh že zavednih delavcev in kmetov. Od tega resnega agitacijskega in propagandnega dela bodo odvisni volivni rezultati in kar je za nas še važnejše kot število gumi-jevih kroglic — to je: povečanje in ojačanje zavedne delavsko-kmečke fronte za osvobodilni boj.

Te naloge pa moremo vršiti: z našim tiskom (list, brošure, letaki itd.), z govorno besedo (sestanki, shodi). Naš tisk in naša beseda morata prodreti v vsako delavnico, v vsak rov, v vse vasi v vse urade — do vseh, ki ječijo pod bremenom kapitalističnega družabnega reda.

V to svrhu pa je potrebna organizacija dela in potrebna so finančna sredstva. Samo z mobilizacijo nas vseh, samo z aktiviziranjem vseh naših sil moremo vpostaviti tako organizacijo in pridobiti toliko potrebnih sredstev, da bodo naše osvobodilne ideje prodrele v vse delavnice.

Nismo iluzionisti (sanjarji), vemo da se buržuazija ne bo držala niti potvorjene ljudske volje, ki jo bodo pokazale volitve 11. septembra. Toda kljub vsemu se morajo tudi pri volitvah 11. septembra slišati in čutiti zahteve zatiranih delavcev, kmetov, malih obrtnikov in nameščencev. Noben zaveden delavec, noben zaveden kmet ne more in ne sme ostati pasiven, nedelaven. Izvesti moramo mobilizacijo vseh zavednih, za prebujenje nezavednih; buržuazni kapitalistični fronti moramo postaviti delavsko - kmečko fronto nasproti.

Potrebno je:

1. da pristaši(ica) delavsko kmečke fronte osnujejo v svojem kraju delavsko kmečki volivni odbor, ki mora imeti v vsaki delavnici svojega zaupnika-agitatorja. Vsak tak volivni odbor se mora takoj prijaviti glavnemu volivnemu odboru v Ljubljani. (Naslov: »Enotnost« volivni odbor, Ljubljana, Karla Marksa trg 2, dvorišče.)

2. V vsakem kraju je potrebno v največji meri razširjati naš delavsko kmečki list »Enotnost« potom prodajanja (kolportaže), nabiranja naročnikov, tiskovnega sklada.

3. Volilni odbor mora sklicevati volilne sestanke (katere za časa volitev ni treba prijavljati oblastem), na katerih se je posvetovati in sklepati o agitacijskem delu, o organizaciji kolportaže, o sklicanju sestankov in shodov, o predstavnikih pri volilnih skrinjicah itd.

4. Zbiranje volivnega fonda. Nujno potrebno je, da delavci in kmetje v vsakem kraju takoj pričnejo z zbiranjem volivnega fonda. Sredstva so potrebna za volivne letake za potne stroške delegata na volivne konfe- in plakate, za potne stroške govornikom in za potne stroške delegata na volilne konference itd.

Stroške za vožnjo govornikom mora zbrati vsak večji kraj sam. Centralni volivni odbor je izdal bloke za delavsko kmečki volivni fond po 1.— Din, katerih naj se naši pristaši poslužujejo. Naročite jih takoj!

5. Krajevni volivni odbori naj se ne omejujejo samo na svoj kraj, temveč naj raztegnejo svoje delovanje na vse okoliške občine, kjer je postaviti podobore in držati z njimi stalno in tesno zvezo.

Torej: povsod postaviti del.-kmečke volivne odbore, razširjati »Enotnost« sklicevati sestanke, zbirati volivni fond, postaviti predstavnike skrinjic doma in v okolici, pripravljati volivne shode in agitirati od moža do moža za delavsko kmečko fronto, za delavsko kmečki blok.

zvezo narodov v svetovni zvezi sovjetskih republik!

To so parole nemškega proletariata 1927. leta.

Koliko šteje ta nepregledna množica? Najmanj en milijon! Na glavni tribuni je govoril sodrug Thälmann in inozemski delegati. Mlad kitajski sodrug je predal po nalogu Hankske delavske garde R. F. B. zastavo Kuomintang. Ta je na eni strani rdeča, druga stran je modra z belo kitajsko zvezdo.

Drugo zastavo so poslali ruski delavci Donskega basena iz distrikta, ki se imenuje Stalinovdistrikt. To je krasna velika svilena zastava. Delavci Stalinovdistrikta so poslali tudi dolg brzojavni pozdrav. Nato je več kot 10.000 godal zaigralo Internacionalo, katero je milijonska množica sprejela z velikim navdušenjem. Na glavni tribuni so si med sodrugi iz vseh pet delov sveta segli v roke.

PREGLEJTE VOLIVNE IMENIKE. in izreklamirajte si volino pravico, če niste vpisani. Zadnji dan za reklamacije je ponedeljek 30. junija.

I. redni kongres neodvisnih strok. organizacij.

Po obznani so vlastodržci razpustili tedaj mogočne enotne strokovne organizacije, ki so štejele nad 200.000 članov. Zaplenile so njihovo imovino, delavske domove, tiskarne, knjigarne, blagajne in vse izročila nekaterim policajsocialističnim voditeljem, ki so bili dovolj nesramni, da so to, delavstvu ukradeno imovino sprejeli iz policijskih rok. Za uslogo pa so ti voditelji tedaj razcepili enotnost strokovnega gibanja in ustanovili svoj socialpatriotski Glavni Radnički Savez (GRS), ki je delavstvu poznan še danes kot liferant štrajkbreherjev. Firmo GRS so 1925. leta policajsocialisti spremenili v URSS, spremenila se je pa le firma, vsebina je ostala. Vse vlade, od Pribečeviča pa do Korošca so te socialistične voditelje podpirale. Dale so jim v roke delavske zbornice, bolniške blagajne in poleg te materialne tudi najzdatnejšo moralno podporo. To je na kratko predzgodovina današnjih URSS-ovcev, ki so razcepili strokovno gibanje v Jugoslaviji.

Levičarji — neodvisni delavci se vseh šest let po obznani borijo z največjimi težavami. Teror in preganjanje s strani oblasti, razpusti in oviranje dela posameznim neodvisnim organizacijam itd. itd. Cela štiri leta neodvisne organizacije niso mogle imeti svojega rednega kongresa. Trikrat je bil sklican, trikrat od policije onemogočen. Četrtrič so sklicale neodvisne organizacije (CRSOJ) svoj kongres, policija ga ni mogla več preprečiti in pet dni, od 5. do 10. junija t. l. se je vršil I. kongres neodvisnih strok. organizacij v Beogradu.

Na kongresu je bilo navzočih 59 delegatov z glasovalno pravico, posvetovalno pravico pa so imeli uredniki strokovnih listov »Organizovani Radnik« v Beogradu in lista istega imena v Zagrebu, madžarskega strokovnega tednika »Servezet Munkaš« ter zastopnik kulturnega društva »Abrašević«. Zastopane so bile sledeče CRSOJ priključene organizacije: stavbinska, kovinarska, organizacija kmečkih delavcev (ki šteje nad 3000 članov), organizacija oblačilne industrije, lesni delavci, usnarji, brivci, trgovski pomočniki, hotel-ski in gostilničarski nameščenci, živilski delavci, pleskarji in tobačni delavci. Neodvisne organizacije štejejo danes nad 20.000 članov (1. sепembra 1926 točno 19.443 redno plačujočih). — Osebnost je pozdravil kongres delegat bolgarskih strokovnih organizacij, telegrafično pa so pozdravile kongres skoraj vse evropske strok. organizacije in veliko število organizacij iz notranjosti, med temi tudi klub študentov marksistov iz Zagreba in Beograda.

Pred prehodom na dnevni red je kongres sprejel resolucije za amnestiranje rudarja Ju-

Nemška rdeča armada v Berlinu.

Berlin 10. VI. 1927.

Z »Rot Front« pozdravlja Berlin svoje goste, ki so prišli iz vseh krajev Nemčije in množestevilne delegacije iz inozemstva.

Leta 1924 si je proletariats Nemčije postavil temelje organizacije za proletarsko defenzivno gardo, organizacijo »Roter Frontkämpfer Bund«. Tej organizaciji je priključena »Jungfront«.

Leta 1925 se je vršila v Berlinu I. 1926 II. in letos 5. in 6. junija III. državna manifestacija. Program R. F. B. je: boj proti fašizmu, zaščita delavskih razrednih organizacij, boj proti vojni in kapitalizmu.

4. junija je zvezno vodstvo pozvalo vse časnikarje v svoje prostore. Glavni urednik zveznega glasila »Rot Front« je ob tej priliki povdaril, da je R. F. B. nadstrankarska organizacija, 55 % članstva ne pripada nobeni politični stranki, vendar pa priznava samo komunistično stranko Nemčije kot zaščitnico in borbeno stranko proletariata.

Opisati letošnjo manifestacijo v Berlinu, ne bi uspelo niti najboljšemu novinarju. Posebno važnost današnje manifestacije pa je razumel vsak delavec. Pred par tedni je namreč vsa buržuazija z velikim pompom in razsipanjem denarja organizirala »Marš na Berlin« svoje reakcionarne organizacije »Stahlhelm«. To je fašistična organizacija industrije in fevdalne gospode. »Marš na Berlin« je doživel največji fiasko. Od naznanjenih 160.000 Stahlhelmovev jih je prišlo k večjemu 50.000. Boj kot berlinskega prebivalstva Stahlhelmu je bil popoln. Gostilničarji jim niso hoteli dati niti pijače, še manj pa jedi. Hoteli so bili za Stahlhelmove zaprti. Na ulicah so mesto pozdrava prejeli batine in žvižganje. Policija socialdemokrata Brauna in Grzyskega je bila mobilizirana v zaščito te reakcionarne bande. Politika socialne-demokracije je — zaščita fašistom, preganjanje delavcev (ob priliki »Marš na Berlin« je bilo aretiranih 800 proletarcev).

Vse drugače je bil sprejet »Roter Frontkämpfer Bund« (R. F. B.). Simpatije absolutne večine Berlina so na njegovi strani. Berlinski proletarci, čeprav siromašni in stanujoči v majhnih sobicah, so vzeli k sebi 100.000 borcev v goste. Za druge so napravili skupne

spalnice. Vso hrano so darovali delavci in kmetje iz Berlina in okolice. Vse Berlin je bil v rdečih zastavah, na ulicah slavoloki z revolucionarnimi parolami. Na ulicah pozdravlja berlinski proletariats svoje sodruge iz drugih krajev Nemčije. S pijačo in cigaretami jih obdajajo, vrši se pravo tekmovanje, kdo bo lepše in bolje izkazal svojo proletarsko solidarnost in sodružnost.

Vsled nezadostnih sredstev je prišla neka žena celo peš iz Trier-a v Berlin, to je 1050 km. Dnevno je ta sodružica prehodila 60 do 70 km. Mnogi, zelo mnogi so tako dopotovali. Tudi dunajska delegacija je večji del poti prišla peš. V soboto je cel dan prihajal v Berlin nepretrgan val uniformiranih, v boju utrjenih delavcev in kmetov. Z vlaki, avtomobili, kmečkimi vozovi kakor tudi peš, prihaja rdeča garda proletariata, z zastavami, napisi in s trdno voljo s prepričanjem, da ni daleč dan, ko vzame izkoriščani trpin, proletarec vso oblast v svoje roke in da delavcu tovarno, kmetu pa zemljo.

V nedeljo se je vršil glavni »Aufmarsch« (nastop) te ogromne mase. Že zgodaj so se zbirale mase po vseh okrožjih in predmestjih Berlina ter korakale na tri točke Kleiner Tiergarten, Lustgarten in Rudolph-Mosse-Strasse. Na to se odkoraka na centralno koncentracijsko točko, v Schiller Park.

V vrstah po 8 in 12 mož, vsak oddelek s svojo godbo, zastavami in transparenti. Moštvo R. F. B. v uniformi, nato Rdeča zveza proletarskih žen in deklet, komunistična stranka Nemčije, kom. mladina, pionirji (deca do 14. leta), rdeča mornarica iz Lübecka, Hamburga, Stettina, delavska športna društva, inozemske delegacije, delegacije iz tovarn in rogov i. t. d.

Celih 6 ur se polni veliki Schiller Park na treh vliodih. Vedno novi in novi polki. Velika tribuna je vsa rdeča in pozdrav na njej »Rot Front«!

Manifestacija leta 1926 se je vršila pod parolami: Pomoč angleškim rudarjem, dol z rudarskimi grofi in vitezi — za njihovo popolno razlastitev brez odškodnine!

To leto pa proletariats manifestira: Proti imperalizmu! Proti vojnim huiškačem, za mir in prijateljstvo s Sovjetsko Unijo! Za resnično

rija Keroševića, zahvalo internacionalnemu proletariatu za ukazno pomoč, dalje proti terorju na Balkanu, pozdrav anglo-ruskemu komiteju za enotnost svetovnega strok, gibanja, za enotno strokovno internacionalo, resolucijo proti preganjanju delavskih zaupnikov in za svobodo strokovnih organizacij, resolucijo za izpustitev Sacco in Vanzettija in protest, ker še vedno niso kaznovani morilci s. Fakina.

Celih pet dni, od nedelje 5. do četrtega 10. junija, so trajale razprave na kongresu po sledečem dnevnem redu. 1. Poročilo izvrševalnega odbora. 2. Socialno političen položaj in najbližje naloge. 3. Delavska zakonodaja. 4. Davčna politika. 5. Zedinjenje strokovnega gibanja. 6. Mezdna in stavkovna politika. 7. Sprememba pravil. 8. Osnovanje Zveze transportnih in prometnih delavcev. 9. Predlogi.

Kakšna je najpopolnejša demokracija in toleranca v enotni organizaciji po naziranju Stanka & Co. v ZŽJ?

V resoluciji »o vprašanju zedinjenja razrednega železničarskega gibanja v državi«, ki je bila sprejeta na II. kongresu ZŽJ, stoji med drugim tudi zapisano, da se mora »stremeti« na podlagi »najpopolnejše demokracije in tolerance (strpljivosti) v enotni organizaciji«. Železničarski kongres sam pa nam je najbolje pokazal, koliko so vredne te besede v ustih Stankota in njegovih pomagačev v vodstvu te zveze. Ne samo, da so z neverjetno nasilnostjo siabiricirali obtožbo proti sodruhu M. Žorgi, ne samo, da so ga proti pravilom izključili iz organizacije, ne samo, da so mu s silo preprečili na kongresu, da se pred kongresom zagovarja, odnosno da svobodno, kakor je to med delavci navada, pojasni spor s Stankotom in Trškonom, temveč Stanko in njegovi ljudje so tudi onemogočili, da mariborska delegacija pove svoje mnenje o izključitvi M. Žorge.

Mariborski delegatje in še nekateri drugi so predložili komisiji svojo izjavo k vprašanju izključitve M. Žorga, da tako odklonijo od sebe odgovornost za ta neproletarski akt, ki ni imel ničesar drugemu služiti, kakor da se gotovi ljudje z njim priliznejo svojim šefom in buržuaziji sploh. Toda komisija je pod pritiskom velikih »demokratov« v vodstvu Zveze to izjavo s pravim divjanjem odklonila. Delegatje, ki so to izjavo predložili, seveda niso vedeli, da imajo pravico, da na kongresu tudi brez odobritve komisije lahko prečitajo svojo izjavo in tako je ostala ta izjava na kongresu samem neprečitana. Sicer pa je Stanko ušvaril na kongresu pri točki izključitve M. Žorge tako ozračje, da delavci že zaradi tega niso prišli do besede v tem vprašanju. Da bodo železničarji videli to veliko demokracijo in to toleranco Stankota in njegovih ožjih prijateljev v upravnem odboru zveze, jo ponatiskujemo tu v celoti. Izjava glasi:

IZJAVA

k vprašanju izključitve sodr. Marcela Žorge iz Zveze Železničarjev.

1. Spor med sodr. M. Žorgom na eni strani in sodrugoma Stankom in Trškanom na drugi strani je političen spor, ker on ni potekel iz sorazmerja teh sodrugov do organizacije in tudi ne iz strokovnih vprašanj.

OBČINSKE VOLITVE

so razpisane v mnogih občinah. Pozivamo naše sodruge, da nam takoj javijo, kako mislijo nastopati.

Ali „Svoboda“, delavske godbe itd. lahko delujejo pri meščanskih prireditvah?

Neki sodrug iz industrijskega kraja nam piše:

»Tu imamo ustanovljeno »Svoboda«, ki ima pevski odsek. Ta je bil povabljen za nedeljo in ponedeljek (5. in 6. t. m.) v X za sodelovanje pri otvoritvi sokolskega doma. Ker so nam že lansko leto odstopili dvorano za našo prireditev, smo se morali odzvati njihovem vabilu. Iz tega vzroka se nisem udeležil delavskega zleta.«

Prostor nam ne dopušča, da bi objavili na tem kongresu predebatiranih in sprejetih resolucij, v prihodnjih številkah bomo prinesli kratko vsebino sklepov.

V četrtek zvečer se je vršil javen shod, na katerem so govorili sodrugi iz Srbije, Vojvodine, Slavonije, Hrvatske, Slovenije in Bosne.

V petek se je vršila prva plenarna seja novoizvoljenega odbora, na kateri je bilo sklenjeno, da se v smislu kongresnih sklepov pripravi vse za izdajanje nemškega lista in strokovne revije, da se prične z intenzivnim delom med ženami, mladino in kmečkim delavstvom.

Za delavstvo v Sloveniji so posebno važni sklepi o zedinjenju in o železničarskem vprašanju, o katerih bomo govorili v prihodnji številki. —

2. O sporu je kongres obveščen samo enostransko. Trditve o tem, kaj da je izjavil Žorga na znanem političnem sestanku, so na obeh straneh različne. Pravilnost stališča ene ali druge stranke se ne da dokazati brez izčrpnega zaslišanja M. Žorge, Stankota ter Trškana, kar je na tem kongresu nemogoče. Ugotovitev krivde sodr. M. Žorge, ako obstoja, se da izvršiti samo pred delavskim razsodiščem, v katero imata obe stranki zaupanje. Ker stojimo na stališču proletarske demokracije, takega razsodišča M. Žorgi tudi ne moremo odreči.

3. Način, kako se je postopalo pri izključitvi, močno spominja na postopanje v rudarski organizaciji v Velenju in v kovinarski organizaciji na Jesenicah in pisanje »Železničarja« zbujajo močan sum, da se tu ne vodi boj proti osebi M. Žorge, temveč proti politični struji v železničarski organizaciji, kateri pripada Žorga. Velenjski in jeseniški primer pa nam jasno kaže, kako kvarni so boji proti levi orientaciji in izključitve iz političnih razlogov. One rušijo organizacijo in enotnost delavstva na strokovnem polju.

4. Taka izključitev tudi ne more dokazati ne da so trditve sodr. M. Žorge neresnične, ne da sta sodruga Stanko in Trškan nedolžna. To se da dokazati samo pred razsodiščem, ki bi se moralo izvršiti tudi tedaj, če bi bil M. Žorga izključen.

Taka je torej demokracija g. Stanka & Co. Ali bodo železničarji mirno trpeli, da Stanko in dr. tako postopajo v železničarski organizaciji? Ali naj bo s tem vprašanje izključitve M. Žorge in postopanju Stankota in Trškana v interesu buržuazije za proletarijat že rešeno?

Nikakor! Mi mislimo, da je ravno s tem nasilstvom postalo to vprašanje ne samo vprašanje železničarjev, temveč vprašanje vsega strokovno organiziranega proletariata v Sloveniji. Delavstvo Slovenije ne sme več doživeti drugega Štefanoviča v svojih vrstah! Zato je naše mnenje, da se mora o tej izjavi razpravljati v vseh podružnicah Zveze Železničarjev in v vseh strokovnih organizacijah, da se tako sliši mnenje vsega organiziranega proletariata o tem nezaslišanem razbijskem postopanju.

Na plan, sodrugi! Izključitev sodr. M. Žorge se mora razveljaviti!

Mi temu sodruhu ne pišemo te gorostasnosti v zlo in greh, ker je iz njegovega pisma jasno razvidno, da je napravil to čudo v dobri veri in iz nepoučenosti. Toda napisati moramo k tej točki svoje mnenje zaradi vzgoje in ker ta primer ni osamljen pri nas. Mi imamo po deželi dosti delavskih godb, ki igrajo za procesijo Sv. Rešnjega telesa, ki sodelujejo pri sokolskih bakljadah, na sokolskih veselicah in podobno. Mi imamo žal tudi v Ljubljani delavske zборе, ki prirejajo podoknice buržujem. Te delavske godbe se postavljajo kratkomočno na stališče: kdor nas plača, temu pa igramo.

Sodrugi, to so v proletarskih vrstah nemogoče stvari. Zakaj prirejajo buržuji svoje veselice, svoje sokolske prireditev, zlete itd? Gotovo ne samo zaradi tega, ker se hočejo veseliti med seboj. Oni prirejajo veselice, zlete, telovadbe itd.,

da privabijo v svoj krog široke ljudske mase in jih s tem na lep način spravijo pod svoj vpliv. S tem spravljajo delavce in delavke v Sokola, v svoja pevska društva, v svoja športna društva, da jih potem lahko vzgajajo v svojem duhu in tržejo od delavskega razreda. To velja še v veliko večji meri o procesijah. Procesije niso nič drugega, ko deloma sentimentalna, deloma hrupna propaganda za meščansko in cerkveno politiko.

Delavsko pevsko društvo, delavsko športno društvo, delavska godba, ki sodeluje pri takih buržuaznih prireditvah, dela naravnost proti interesom svojega razreda, pa če se tega zaveda ali pa ne. Delavec, ki je v Sokolu, ki telovadi v Sokolu, je vojak v buržuazni armadi, ki se bori proti delavcem in kmetom.

Buržuazija je nasproti našim neodločnim sodrugom vedno zelo uslužljiva. Ona jim daje rada na razpolago svoje odre, svoje dvorane itd., da jih s tem na lep način priveže nase. — Če se jih že sprejme, potem se jih plača v denarju in se ne sprejme nikoli nobene moralne odgovornosti v povračilo! Pustiti n. pr. vsedelavski zlet, ali kako drugo delavsko prireditev in iti pomagat Sokolom otvarjati dom, v katerem bodo vtapljali delavce in kmete v svoji nam sovražni ideologiji, je za delavce popolnoma nemogoča stvar! Delavec nima nobenih moralnih obveznosti nasproti buržuaziji.

PREČITAJTE DVAKRAT

članek »V volivno akcijo« in uredite takoj vse, kar nasvetujemo v članku pod »Potrebno je«: Javite nam čimprej kaj ste ukrenili.

Volitve v parlament 11. septembra.

Vukičevićeva vlada, sestavljena izven parlamenta, je dobila volivni mandat, parlament je razpuščen, volitve so razpisane za 11. september. V volivno vladu je Vukičević sprejel zopet nove neparlamentarce, s čimer je parlamentarni princip še bolj pogažen.

Za nas delavce in kmete meščanska demokracija in parlamentarizem sicer niso nobeni ideali, vendar pa moramo danes, ko se vodi kurz na uvedbo absolutizma in diktature, z vso energijo nasproti proti reakcionarnemu kurzu Vukičevićeve volivne vlade, kateri se že sedaj dobrikajo ne samo SDS nego tudi »ljudska« SLS.

Demokracijo mora pred naraščajočo reakcijo uveljaviti samo proletarijat v zvezi s kmeti — delavsko-kmečki blok.

Vesti in beležke.

= SSJ podpira pri volitvah demokrate. Na drugem mestu citiramo simpatično izjavo »Del. Politike« o demokratskem naprednem bloku. Sledeč direktivam »Del. Politike« so n. pr. v Novem mestu socialisti podprli demokrate proti delavski listi. Volitev so se udeležili SDS, radikali, SLS in delavska lista, ki so jo sestavili delavci vseh struj. Tudi socialisti so bili vpoštevani pri tej delavski listi. V zadnjem trenutku pa so se nekateri socialisti obrnili proti delavski listi in začeli agitirati za demokrate. »Jutro« priobčuje zahvalo in se socialistom oddolži takole: »in v odločilnem trenutku je prispela pomoč zavednih socialistov« ki je omogočila zmago... Ali je to ona »neoprotunistična enotna fronta«, o kateri je pisala »Del. Politika«.

= Že začenja »volivna svoboda«. Radič, ki propada na Hrvaškem, je poslal svoje agitatorje v Macedonijo. V Skoplju pa so jih skoraj linčali. Oblasti niso ničesar ukrenile proti napadalcem. — Razgnanih je bilo tudi po drugod več shodov nevladnih strank.

= Ponižna prošnja. V »Delavcu« čitamo, da je Haramina na celjski konferenci izpregovoril tudi tole: »Glavno je, da naš delavec v tovarni ne sme misliti tako kot kmet na polju.« Ker nočemo vnaprej komentirati te socialpatriotske gorostasnosti, prosimo »Delavca« naj po človeško pove, kako je razumeti to »glavno stvar«. — Naše mišljenje je namreč tako, da je glavna stvar za ka-

Zagorje.

Zavedni zagorski delavci in kmetje, ki nočejo komande fašistične SDS, niti hinavske SLS, volijo v nedeljo **Združeno delavsko kmečko listo**, ki ima

4. skrinjico.

Vsi na volišče! Za delavsko kmečko kontrolo na občini!

tero moramo stremeti, da bodeta kmet na polju in delavec v tovarni enako mislila in da bosta enotna, ne pa narobe.

— **Teror v Bolgariji daje dr. Korošcu polno nado.** Ves svet se zgraža nad zverinskim početjem bolgarske vlade proti delavcem, kmetom in inteligenci. Tudi v »Slovencu« smo čitali večkrat če že ne proteste pa vsaj poročila o terorju v Bolgariji. Dr. Korošec pa, ki je bil te dni v Bolgariji, se je za ljubeznivosti, ki so mu jo krvniki bolgarskega naroda izkazovali, zahvalil v brzojavki v kateri pravi tudi tole: »Kar sem videl in slišal (!) v vaši prestolnici, mi daje polno nado za bodočnost.«

— **Laži o terorju v sovjetski Rusiji razširja kontrarevolucionarni belogardistični biro.** Naše časopise jih z naslado priobčuje. Vesti pa so večinoma izmišljene v vsakem slučaju pa pretirane. Poročali so n. pr., da je bil ustreljen sin pisatelja s. Gorkega. S. Gorki pa je objavil preklie te lažnjive vesti in konstatiral, da njegovega sina sploh v Rusiji ni, ker je že več časa v Franciji. — Naši listi, ki so hiteli z priobčenjem vesti o ustrelitvi, seveda niso priobčili preklia.

— **Plače se znižujejo, draginja pa raste.** »Privredni pregled« prinaša indeksi eksistenčnega minimuma in navaja: Eksistenčni minimum je v letu 1926 znašal povprečno 1527 enot. V 1927 pa je naraščal kakor sledi: v januarju 1550, v februarju 1553, v marcu 1548, v aprilu 1558, v majniku 1579 enot. Od 1926. leta se je eksistenčni minimum povisil za 52 enot, mezde in plače pa v tem času niso narastle, nasprotno padle so.

— **Protesti proti pisanju »Delavca«.** Iz raznih krajev smo prejeli v objavo energične proteste proti nesramni pisavi »Delavca«, katerega izkorišča policajsocialist Štukelj za svoje policijske namene. Sodruguom v onih organizacijah, ki so v znak protesta sklenile ustaviti plačevanje prispevkov Strokovni komisiji svetujemo, da se držijo navodil v naši okrožnici, da ne bodo socialpolicisti dobili željenih razlogov za izključevanje. Pismene proteste je pošiljati tudi Strokovni komisiji. — Vsem sodrugom na znanje sledeče: S policajsocialisti ne bomo polemizirali, kar smo napisali v 22. številki, drži.

— **Pri občinskih volitvah**, ki so se vršile preteklo nedeljo v Celju, Kamniku, Novem mestu in Domžalah, sta doživeli obe hčerki očeta kapitala SDS in SLS precejšen poraz. Pridobile pa so liste, ki so jih sestavili delavci in kmetje. Navajamo kot kurioznost, da so bernotovci v Celju vložili

listo s 60 podpisi volilcev, glasovalo pa je za bernotovce samo 22 volilcev.

— **Na železnih ne bomo več varni,** če oblasti (državno pravdnštvo!) ne bodo preprečile 24 urnega turnusa, ki ga pričinja uvajati železniška uprava pri prometnem osebnju. — Parurnih pavz v pripravnosti ne moremo šteti v počitek in od izmučenih, izčrpanih strojevodij se ne more zahtevati tiste napete pozornosti, ki jo zahteva prometna služba.

— **Tajna diplomacija SLS.** (Čigav agent je dr. Korošec?) Korošec je v Sofiji imel važne politične razgovore in dogovore, ki morajo ostati strogo tajni pred ljudstvom. Šef »ljudske« stranke potuje, razgovarja in se dogovarja, ljudstvo pa ne ve, kdo ga je poslal in za kaj so se v Sofiji sporazumeli. Če bi dogovori bili ljudstvu v korist, bi jih »Slovenec« objavil.

— **Škofova tožba odklonjena.** Mariborski škofijski ordinarijat je dvignil tožbo proti mariborski »Volkstimmi« radi nekega članka o religiji in morali. Sodišče pa je tožbo odbilo z utemeljitvijo, v kateri se konstatira tudi to, da je splošno znano, da so posamezna mesta iz svetega pisma nerazumljiva in tudi taka, da ne odgovarjajo današnjim principom morale.

— **Iz Ljubljane.** Neverjeten škandal! Ljubljanska policija je prijavila izgon Francu Vidmarju, rudarju iz Idrije. Izgon je sicer — kakor pišejo — odredilo notranje ministrstvo, toda jasno je, da samo na podlagi poročila tukajšnje policije. Vidmar je bil eden od tistih redkih delavcev, ki se je najenergičnejše boril proti temu, da vstopi idrijska rudarska federacija v »fascio«. On je bil tisti, ki se je uprl fašistizaciji idrijskega konsumnega društva in zaradi tega so ga pognali fašisti čez mejo. Musolini mu preti s pet let ječe, a naša policija ga goni čez mejo! Poleg tega je Vidmar rudarski invalid, nesposoben za težko delo, ima tu ženo in dva mlada otroka, živi v največji bedi in namesto, da bi se mu že poskrbelo za delo, se mu odjemlje azilna pravica. Vidmar v Jugoslaviji ni bil nikoli in ni tudi sedaj politično aktiven in ni torej nobenega povoda za kako preganjanje. Ali hočemo torej fašizmu direktno pomagati?! To je nezaslišen škandal, ki ga je sposobna samo naša buržuazija. Tako izgleda njen nacionalizem! Ona daje tisočim politikujočim wranglovcem pravico azila v Jugoslaviji in ti jo vsak dan kršijo, za mirnega slovenskega proletarca iz Idrije, ki je pobegnil iz Musolinijevega pekla, je nima. Fej.

čijo delavci in kmetje. Pred vsako sejo se bomo morali sestati in dati našim izvoljenim zastopnikom navodila, kaj morajo zastopati. (Op. uredništva: Predlogi in mnenja s. dopisnika so pravilni in dobri. Tako je treba postopati v vseh občinah, kjer imajo delavci svoje zastopnike. Seje morajo po zakonu biti javne in zato svetujemo našim pristajem, da povsod hodijo kot poslušalci na seje.)

+ **Dev. Mar. v Polju.** (Volitve v krajni šolski svet.) Škoda, da na tej seji ni bilo več delavcev in kmetov navzočih. Lahko bi na lastna ušesa slišali in na svoje oči videli kako so se kapitalistični klerikalci sporazumeli z fašističnimi demokrati proti delavcem. Šlo je za volitev krajnega šolskega sveta. Mi smo delavcem krščanskim socialistom predlagali, da delavci skupno nastopimo proti fašistom. Zahtevali smo zase tri in prepustili njim 8 članov. To pa kršč. socialistom ni bilo prav in sporazumeli so se z demokrati, ki so jim dali samo pet članov. V časopisju in na jeziku vodijo boj proti fašizmu, na delu se vežejo z njimi proti interesom delavcev in kmetov. Med njimi pa je ena izjema, ki je dal prazno glasovnico, ker se ni strinjal z bratenjem s fašisti. — Čas je, da vsi spregledamo in da pri prihodnjih volitvah napravimo red. Obračunati moramo ne samo s buržuazijo, temveč tudi z enim, ki je bil izvoljen na naši listi, ki pa se je prelevil.

LJUBLJANSKI SODRUGI!

V nedeljo 26. junija na izlet na O r l e! Odhod ob 2. uri popoldan od Karlovškega mosta — tramvajsko postajališče.

Stol sedmorice je znižal kazen „Enotnosti“.

Kakor smo poročali, je bila pred kratkim »Enotnost« obsojena poleg zaporne kazni tudi na velikansko denarno kazen skupno 15 tisoč dinarjev. Na priziv s. Lemeža je stol sedmorice v Zagrebu zaporno kazen znižal od 1 meseca na 14 dni, denarno kazen od 5000 dinarjev na 1000 dinarjev, odškodnino od 5000 dinarjev tudi na 1000 dinarjev, sodni stroški pa bodo šele določeni.

Poravnajte naročnino! Obračunajte bloke za tiskovni sklad in znake »Dekalisti«!

Splošna gospodarska zadruga »Delavski dom« reg. zadr. z omeji. zavezo v Zagorju

sklicuje dne 3. julija t. l. ob 9. uri dopoldan v rudniški restavraciji svoj redni

občni zbor

Dnevni red:

1. Prečitanje zapisnika. 2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva. 4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva. 6. Razno.

Vse člane člane se opozarja, da se občnega zbora sigurno udeleže. Načelstvo.

Splošna Delavska Gospodarska zadruga Železničarski dom reg. zadr. z omeji. zavezo v Ljubljani

vabi vse svoje člane na VI. redni

občni zbor

ki se vrši 26. junija 1927 ob 8. uri zjutraj v Delavskem domu, Marksov trg 2/II.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Poročilo blagajnika. 3. Odobritev bilance za leto 1926. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Razno.

Ker je občni zbor te delavske ustanove zelo važen, se pozivajo vsi člani zadruge, da se istega v polnem številu udeleže. Načelstvo.

ZAHTEVAJTE po kavarnah, gostilnah, brivnicah kamor zahajate, delavsko-kmečki list »Enotnost«.

Delavsko-kmečki dopisi.

+ **Pogovor v jami.** Paznik: No, ali bo danes 20 huntov? Rudar gleda v firšten, se nasmeje in molči. Paznik: Pa naj jih bo vsaj 15! Rudar čez čas: Ne bo jih! Paznik: Zakaj? Rudar: Ne moremo lajstat. Paznik: Zakaj ne? Rudar: Kdo bo lajstal pri taki majhni plači, ko še za živež ni in se človeku temni pred očmi od tacega garanja? Ne moremo! Vozač: Kadar bo več plače, bo več huntov! Paznik: Boš hujskal, smrkovec ti! Abrajtungo dobiš! Paznik zapiše v svoj notes: Rudar in vozač hujskata. Prav hudič, za ta ubog herenših!

+ **Obrat Kisovc — Zagorje.** Iz našega kota se malokdaj kaj sliši. Lahko bi kdo mislil, da smo rudarji srečni in zadovoljni. V resnici pa je v našem Kisovcu hudičev pritisk. To se preganja in vpije za storitev (lajstungo) kakor da bi Trboveljska družba nikoli ne imela dosti premoga. In pride sobota, zdaj pa ostani doma, rudar, in čakaj, kdaj smeš spet na ših. Če se zlomi kaj pri vrtalnem stroju, plačaj ti knap, ne Trboveljska družba. Sprva dela z nami Trboveljska družba tako kakor Ribničan s konjem, ki ga je navadil na samo slamo, a mu je kmalu poginil. Trboveljska družba nam pusti samo salato, ampak od salate ne bo

lajstunge in bomo šli za konjem. Najde se še kdo, ki vpraša zakaj mesa ne jemo. O seveda, med vojno nisi videl mesa in ga nisi jedel. Danes ga pa vidiš, kolikor hočeš, samo z 20 ših ti se ne da kupovati mesa. Dobro bi bilo, če bi se kaj naučili knapi od tistih italijanskih delavcev v Ameriki, ki jim je podjetnik znižal plače, delavci so pa odsekali konce lopat. Ko so jih vprašali, zakaj so to storili, so odgovorili: **manjše plače, manjše lopate!**

+ **Borovnica.** (Občinske volitve.) Tudi v naši občini bomo imeli še letos občinske volitve. Na delu so že meščanske kapitalistične stranke, ki nagovarjajo delavce za kompromisno listo za nekak napredni blok. Moramo biti na straži, da nas ne presenetijo. Kompromis smo imeli v dosedanjem občinskem svetu, ki je pa koristil samo kapitalistom, delavske in kmečke zahteve pa so bile vedno neupoštevane. Zato nismo več za kompromise in bomo morali napeti vse sile, da tlačeni delavci in kmetje enotno, a samostojno nastopimo proti buržujem. Postaviti bomo morali take kandidate, ki bodo dovolj trdni za tak boj in poskrbeti bomo morali za javno kontrolo občinskega gospodarstva. Ne samo izvoljeni, vsi moramo odločevati, izvoljeni morajo izvrševati samo to, kar jim naro-